

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose št. 7

Cena: Posamezna št. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno ček. račun: št. 24/12410

Leto VIII. - Štev. 22

Gorica - 31. maja 1956 - Trst

Izhaja vsak četrtek

NEDELJSKE VOLITVE - RAZDELITEV SIL

Volitve so v demokracijah vedno neke vrste bitka, ki se hibe brez prelihanja krvi, najprej z besednimi spopadi in s črnolom, potem z glasovnicami. Kot pred vsako bitko so tudi pred volitvami vsi gotovi zmage, po volitvah pa vsi pregledujejo izide in se veselijo, ker vsakomur se zdi, da je kaj pridobil, če drugega ne izkušeni za naprej.

Če se torej ozremo na volitve pretekle nedelje moramo prav tako reči, da se lahko vsi veselijo, ker vsakdo je nekaj odnesel, čeprav morda ne toliko kot je pričakoval. Za nas Slovence so predvsem važni izidi volitev na Tržaškem. Zato si oglejmo te.

Predvsem je treba opozoriti na posebnost volilnega tekmovanja na Tržaškem v slovenskih občinah. Tu so letos prvič nastopili volivci ločeni v dve skupini, oziroma če hočete, v tri. In sicer so se ločili po svojem svetovnem in političnem nazoru med demokrate in med komuniste s sopotniki; poleg tega pa še v občini Nabrežina-Devin ter v Dolini na skupino italijanskih strank. Ponavljamo: letos se je prvič zgodilo kaj takega, kakaj do sedaj so vedno nastopali bolj pomešani med sabo in ne tako strogo ločeni. Zlasti se je to zgodilo na volitvah leta 1952, ko so šli na volitve slovenski volivci ločeni med kominformiste na eni ter na Listo slovenske skupnosti na drugi strani v boju za STO, kjer so se povezali med sabo demokrate in pa titovsko usmerjeni komunisti. Letos je bil položaj čisto drugačen.

Povsod so šli Slovenci ločeni v boj, za svobodo in demokracijo oni na Slovenski listi, za komunistično diktaturo vsi ostali. Z radovednostjo smo zaradi tega pričakovali izid tega spopada, ki naj bi pokazal, kako so pravzaprav usmerjeni slovenski ljudje na Tržaškem, saj tega do sedaj nismo še mogli ugotoviti.

Volilni boj je bil precej oster, recimo preoster in mestoma že nedostojen, ker je morala poseči vmes tudi sodnija. To bi si bili lahko prihranili, ko bi znali nekoliko bolj kontrolirati svoje izraze. Upajmo, da bodo sedaj zopet na vse pozabili in se poravnali. Volitve same pa so potekle zelo mirno kot po vsej ostali državi. To je prav. Vsaj v tem smo pokazali, da smo dorasli zapadni demokraciji. Volilna udeležba je bila visoka: glasovalo je skoro 90% vseh volilnih upravičencev; po nekaterih vaseh še več.

Po vsem tem so vsi nestrpno pričakovali v ponedeljek zvečer prvih poročil o izidih, saj se je štetje glasov začelo takoj, že v ponedeljek, ko so ob 2h popoldne zaključili glasovanje. Najprej so prešteli glasove oddane za pokrajinske kandidate, nato se je začelo štetje onih za občinske svete. Torkove jutranje radio oddaje in pa jutranji časopisi so že prinesli prve podatke, popoldne in zvečer v terek so bili ti že znani tudi za občinske volitve. Podoba, kako so Tržačani glasovali v občinski svet, je razvidna iz naslednje razpredelnice:

OBCINSKE VOLITVE V TRSTU

Naziv stranke	Število glasov		%	Število sedežev
	1956	1952		
Slovenska lista	3785	3559	2,08	1
Krščanska demokracija	56912	59130	31,26	20
Komunistična partija	40699	30976	22,35	14
Ital. soc. gibanje (MSI)	26889	20567	14,77	9
PSDI (socialni demokratje)	12489	10412	6,86	4
Socialisti (Nennijski)	9603	2608	5,27	3
Republikanci	6364	8401	3,50	2
Liberalci	4535	7767	2,49	1
Neodvisna social. zveza (titovej)	5532	4914	3,04	2
Monarhisti	5855	2910	3,21	2
MEN	7671	—	4,21	2
Radikali	1751	—	0,96	—
Fronta za neodvisnost	—	22416	—	—

Število sedežev, ki jih dobe posamezne stranke v tržaškem mestnem svetu, v sredo ni bilo še znano, ker je za to potrebno posebno precej

zamotano računanje. Vsekakor si bo Slovenska lista ohranila enega občinskega svetnika, kakor ga je imela do sedaj.

OBCINSKE VOLITVE V PODEZELSKIH OBCINAH

Občina	Slov. lista	Kom. lista	Ital. lista	Št. sedežev
Devin-Nabrežina	536	1575	848	
Zgonik	256	462	—	
Repentabor	135	196	—	
Dolina	554	1803	470	
Skupno	1481	4036	1318	

Na podlagi tega izida bo v Dolini, Zgoniku in Repentaboru dobila zmagovita lista 4-5 odborniških mest, ostalo petino pa druga za njo najmočnejša skupina, ker velja v malih občinah večinski sistem. Tako bo v teh treh občinah Slovenska lista v opoziciji. V občini Devin-Nabrežina pa bo v opoziciji ital. lista, dočim Slov. lista ne dobi nobenega zastopnika.

IZIDI POKRAJINSKIH VOLITEV

Pri pokrajinskih volitvah je veljal zopet drugačen sistem volitev;

Zaradi posebnega volilnega sistema, ki smo ga omenili, so pri teh volitvah dobili demokristjani 10 sedežev, komunisti pa 6; ostale stranke si bodo razdelile preostalih 8 sedežev zopet po precej zamotanem računu.

ZAKLJUČEK

V naslovu smo zapisali: Nedeljske volitve — razdelitev sil. Mislimo, da za tržaške Slovence pomenijo te volitve res razdelitev sil, ko je vsakdo imel priložnost pokazati v volilni kabini, kaj misli in kaj hoče, s posebnim oziranjem na odnos do komunizma in demokracije. Kaj so pokazali slovenski volivci?

1. Da je med njimi trdno demokratično in krščansko zavedno jedro. Tega jedra niso mogle razbiti niti grožnje niti obljube in goljufive besede. To trdno jedro volivcev, polnih idealizma in vere v demokracijo in slovenski narod, pomeni onih 5278 volivcev, ki so v nedeljo vsem ital. šovinistom in komunističnim nasilničem v brk glasovali za Slovensko listo v Trstu in na podeželju. Vedeli so, da so sami, da so jih vsi zapustili, da imajo vsi močnejše denarne fonde, plačane propagandiste, zaslonbo pri tej ali oni močni državi in stranki, oni pa so se čutili tako same sebi prepuščene in osamele, a so kljub temu ostali zvesti in glasovali za lipo. Na vse te volivce smo lahko ponosni, ker to so zvesti in preizkušeni. Njih izvoljeni predstavniki naj zato ne pozabijo, da predstavljajo elite slovenskega naroda na Tržaškem, kar je najboljšega in najbolj požrtvovalnega, saj je vse omahljivo in častilčno odletelo drugam.

2. Na nedeljskih volitvah se je pa

tudi pokazalo, da so vse vasi okrog Trsta prava komunistična trdnjava, kot jo najdemo v Italiji še samo v Romagnu, med Slovenci pa prav gotovo nikjer drugje ne niti v samem Trbovlju in Hrastniku, če bi tam smeli svobodno voliti. Tudi to je prav, da se je pokazalo.

3. Kot zadnje ugotovitev bi postavili dejstvo, da se je tudi pokazalo, kako je podrobno tiho in stanovitno delo dosti bolj uspešno kakor glasna volilna propaganda, ki pride kot nalive in pusti tla bolj suha kot prej. Zato je dolžnost vseh demokratov, zlasti še vseh voditeljev ljudstva, da začnejo že danes misliti in delati za prihodnje volitve s tihim preobraževanjem ljudstva, kar naj se pokaže najbolj pri širjenju demokratičnega, zlasti katoliškega časopisja. In tu naj si ta in oni izpraša svojo vest, če je storil svojo dolžnost.

Goriški opazovalec

Nedeljske volitve v Italiji

Po vsej republikli so potekle nedeljske volitve zelo mirno brez vsakih incidentov. Iz izidov je razvidno, da so se stranke demokratičnega centra utrdile, komunisti in desničarji pa so nasplošno nazadovale. V Rimu n. pr., Turinu, Milanu in Bariju so zmagali demokristjani, prav tako v Genovi. Komunisti bodo še naprej ohranili Bologno, Livorno in Ancono, Lauro pa Napoli. Tudi v manjših občinah so se uveljavili demokrati. Kljub temu bo marsikje nerodno sestaviti občinski odbor, ker strankam demokratičnega centra manjka potrebna večina. To je tudi primer Trsta, kjer stranke, ki so prej sestavljale mestni odbor, imajo skupaj le kakih 80 tisoč glasov, torej premalo za večino. Kako bodo reševali take primere, bomo videli kasneje.

Eisenhowerjev načrt

Ameriški predsednik Eisenhower je govoril na nekem vseučilišču o sodobnih političnih nalogah svobodnega sveta. Sprožil je misel o ameriški pomoči svobodnemu svetu v obliki znanstvenega in kulturnega sodelovanja. To zamisel imenujejo Eisenhowerjev načrt ter ji pripisujejo skoro enak pomen, kot ga je imel znani Marshallov načrt, ki je zahodne države gospodarsko dvignil ter zamašil vrzel, skozi katero je hotel Stalin poriniti komunizem preko cele Evrope do Atlantskega oceana. Danes prehajamo iz obdobja ohladne vojne v obdobje ohladnega miru. Nevarnost vojaškega napada na Zahod se je zmanjšala.

Sklepi kršč. strank v Luksemburgu

V Luksemburgu so zasedala zastopstva kršč.-demokratskih strank iz devetnajstih držav. Izrekla so se proti dvostranskim dogovorom s Sovjeti, kot sta storila Eden in Mollet. Izrekle so se za skupno zahodno fronto proti Sovjetom, za evropsko misel ter za ustanovitev skupnega evropskega tržišča in evropske atomske skupnosti. Le tako, če bo zahodni svet združen, se bo lahko uspešno pogajal s Sovjeti in jih prisilil, da sprejmejo mir. Na zborovanju so dalje izrekli željo, da bi mogle dežele, ki so padle pod komunizem, izreči svojo voljo na svobodnih volitvah pod mednarodnim nadzorstvom. Če so Sovjeti res demokrati, bi to morali dovoliti. Krščanski demokrati iz 19 dežel so tudi poudarili, da je zedinjenje Nemčije eden izmed pogojev za doseg pravega pomirjenja na svetu.

Sovjeti zdaj iščejo ter izobrazujejo armado trgovskih, gospodarskih ter industrijskih znanstvenikov, strokovnjakov in učiteljev. Vsi ti bodo imeli nalogo izvažati sovjetsko tehniko, blago in usluge, pa tudi komunizem. Spopad med svobodnim in komunističnim svetom terej še traja. Komunizem je ohranil svoj borbeni in napadalni značaj. Svet želi zavojevati s prilizovanjem, grožnjami in silo. Njegova nova ofenziva temelji na sovjetski tehniki, na velikih sovjetskih naporih za ustvaritev vojske znanstvenikov in strokovnjakov. Zato je predsednik Eisenhower pozval ameriške znanstvenike, strokovnjake in vseučilišča, naj povečajo svoje vrste, pospešijo svoje delo ter skočijo na pomoč vsem svobodnim državam, da bodo kos podobnemu sovjetskemu navelu. Ne da bi se zavedali, smo se znašli v nekem čisto novem položaju. Politiki in diplomati govorijo o miru, znanstveni laboratoriji na obeh straneh železne zavesse pa so v nekakem vojnem stanju za doseg večjih uspehov. Inženirji, kemiki, fiziki in tehniki ter gospodarstveniki bodo odločili usodo sveta.

Togliatti v Jugoslaviji

Ko so začeli v ponedeljek proti večeru oddajati prva poročila o izidih nedeljskih volitev, so sporočili tudi najbolj senzacionalno vest teh dni, da je namreč isti dan popoldne odpotoval v Jugoslavijo voditelj ital. komunistov Palmiro Togliatti. Ta je šel preko Trsta do Ljubljane v avtomobilu, od tu dalje v zrakoplovu. Izjavili so, da je Togliatti šel v Beograd na povabilo tamkajšnje partije zato, da s pred-

sednikom Titom uredi odnose med obema partijama. Bolj verjetno pa je, da je šel zato, da se s Titom pogovori tudi o drugih vprašanjih, predno ta odide za tri tedne na obisk v Rusijo. Razgovori so se vršili v Beogradu v veliki tajnosti. Navzoči so bili vsi kolovodje jugoslovskega komunizma: Tito, Kardelj, Ranković in Vukmanović-Tempo.

Taki nenadni obiski med komunističnimi veljaki imajo vedno kake izredne razloge in tudi izredne posledice.

Mendes-France odstopil

Podpreds. francoske vlade Mendes-France je odstopil. Mož, ob katerem so se Francozi delili na dvoje, je zapustil vlado republikanske fronte, za katero je šel na volitve v družbi s socialisti. Njegovih dvanajst radikalnih ministrov je ostalo v vladi, vendar je težko misliti, da bi mogli dolgo sodelovati z Molletom ter izvajati politiko, ki jo je njihov strankarski šef Mendes-France obsodil ter se zaradi nje umaknil z odgovornega mesta. Glavni razlog za njegov odstop je Alžir. Mendes-France je sestavil svoj načrt za Alžir, ki temelji bolj na političnem prepričevanju ter gospodarsko-socialnih reformah, kakor na vojaškem uničevanju alžirskih upornikov. Njegov nekdanji prijatelj Lacoeste, ki je francoski generalni rezident v Franciji, pa je dal prednost vojaškemu nastopu, ker spričo besnega nasprotovanja arabskih nacionalistov drugega pač ne more storiti. Mendes-France pa je znan tudi po svojih gospodarskih zamislih in nasprotovanju do verskega pouka v šolah ali tako imenovanem laicizmu. Zato ni imel prijateljev v vrstah ljudskega republikanskega gibanja. Sploh je znan kot človek, ki si zna naravnost umetniško nakopati kar največ nasprotnikov. Zaradi tega se je čutil zelo osamljenega in verjetno je tudi osamljenost vplivala na njegov sklep za odstop.

Sukarno v Washingtonu

Indonezijski predsednik Sukarno je bil na obisku v Washingtonu. Indonezija je postala samostojna, ko so po zadnji vojni morali Nizozemci zapustiti svojo nekoč najbogatšejo kolonijo Javo. Indonezija je dobila neodvisnost, takoj po odhodu Nizozemcev pa je zabredla v velike gospodarske težave. Kakor vsem azijsko-afriškim državam, tako so tudi njej Sovjeti stavili pred kratkim zapeljive obljube o vsestranski pomoči. Ker se Vzhod in Zahod potegujeta za novonastale azijske države, je umljivo, da so v Washingtonu Sukarna zelo lepo sprejeli. Rekel je, da tudi za veletoke dolarjev ne prodajo svoje neodvisnosti, toda prav njegov obisk v Washingtonu kaže, da tudi sovjetskim obljubam ne zaupajo. In še nekaj. Zdi se, da so se v Washingtonu začeli presmerjati k novi zunanji politiki do azijskih in afriških nevtalnih držav. Doslej so jih vabili v zahodni tabor, zdaj pa jih hodo podprli v boju za nevtalnost, ker vidijo, da se bodo le tako lahko uprle komunizmu. To bi bil najboljši zahodni odgovor na sovjetsko politiko podžiganja šovinizma in nacionalističnih strasti v Aziji ter Afriki. Drugače je za zahodne države. Te morajo v dobi modernega orožja ostati združene v Atlantski zvezi in dajati na razpolago oporišča Združenim državam, ki jim edine lahko zagotovijo zadostno in pravočasno obrambo. Moderno orožje v primeru vojne najbrž ne bi frčalo preko njihovih glav, same pa se brez ameriške pomoči ne bi mogle braniti.

NAŠ TEDEN V CERKVI

3. 6. nedelja, 2. pob.: sv. Klotilda
4. 6. ponedeljek: sv. Kvirin
5. 6. torek: sv. Bonifacij, šk.
6. 6. sreda: sv. Norbert, šk.
7. 6. četrtek: sv. Robert o., sv. Ana Marija Taigi
8. 6. petek: presv. Srce Jezusovo
9. 6. sobota: sv. Efreim Sirski, c. uč.

*

SV. ANA MARIJA (Taigi), (1769-1837) je bila krščansko vzgojena, dobra, uhogljiva, pobožna. Že od mladega se je navadila hišnih del, bila je sedem let delavka, nato služkinja v neki odlični družini. Tam se je seznanila in poročila z nekim Dominikom Taigi. Zakon je bil srečen, sedem otrok. Vendar je Ana Marija spočetka lju-

bila zabave in se jih je udeleževala z možem, kolikor je mogla. Rada se je nosila po modi. Mož je bil nanjo ponosen. Nekega dne je srečala nekega pobožnega redovnika, ki jo je očitaloče pogledal. Ta očitek ji je segel do srca. Stopila je v cerkev, se bridko razjokala, opustila posvetno modno obleko, se vnaprej oblačila preprosto in silno hitro napredovala v duhovnem življenju.

Pač je v 48 letih družinskega življenja okusila mnogo bridkosti, prestala mnogo križev: bolezní, smrti, lakote, obrekovanja itd., vendar je vse prenašala vdana v voljo božjo. Bog ji je podelil dar čudežev. V vsakem stanu more kristjan postati svetnik, če hoče; to je, če sodeluje z milostjo.

IZ SV. EVANGELIJA

Tisti čas je povedal Jezus farizejem to priliko: »Ne-ki človek je pripravil veliko večerjo in jih je mnogo povabil. Ob času večerje je poslal svojega služabnika povabljanim povedati, da naj pridejo, ker je že vse pripravljeno. In začeli so se vsi hkrati izgovarjati. Prvi mu je rekel: »Pristavo sem kupil in jo moram iti pogledat; prosim te, imej me za opravičenega!« Drugi je rekel: »Pet jarmov volov sem kupil in jih pojdem preizkusiti; prosim te, imej me za opravičenega!« In spet drugi je rekel: »Oženil sem se in zato ne morem priti.« Služabnik se je vrnil in to sporočil svojemu gospodu. Tedaj se je hišni gospodar razsrdil in je rekel svojemu služabniku: »Pojdi brž na ceste in ulice po mestu in pripelji semkaj uboge in pohabljenе in slepe in kruhljave!« Služabnik je rekel: »Gospod, zgodilo se je, kar si naročil, pa je še prostor.« In gospod je rekel služabniku: »Pojdi na pota in h ograjam in primoraj jih vstopiti, da se moja hiša napolni. Povem vam pa, nobeden izmed njih mož, ki so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje.«

Opisana prilika govori o svatbi nebeškega kraljestva in o povabilu k njej, to je o klicu h krščanstvu, k sv. milosti in h krščanski veri. Mnogi so povabljeni k tisti večni svatbi (vsi ljudje so na nek način povabljeni), toda vsi ne marajo sprejeti ponujeno povabilo.

Lepo primerja Gospod nebeško kraljestvo veliki večerji, t. j. slovesni pojedini. Nebeško kraljestvo bo kakor en sam lep praznik, kjer bo vsega v izobilju, po človeško bi rekli jesti in piti in vsega dovolj, samo veselje in nobene žalosti, nobenih skrbi. Uživali bomo razne dobrote tamkaj z Bogom, v družbi angelov in svetnikov.

Pogoji za tisto slovesno gostijo so tile: treba se je odzvati božjemu povabilu, t. j. 1. spejeti kršč., vero in sprejeto ohraniti — 2. obroditi v življenju z božjo pomočjo sad svetosti — 3. hoditi zvesto k sv. maši — 4. voljno izpolnjevati božjo voljo — 5. prejemati radovoljno sv. obhajilo. — Vse to ni pretežko tistemu, ki pravilno ljubi sebe in

predvsem Boga. Kdor pa nima take ljubezni, pa najde sto razlogov, katerih nobeden ne drži. Mnoge na žalost zadržuje in odvrača od Boga

Iz življenja Cerkve

VELIKI TEDEN-EVHARISTIČNI KONGRES

P. Tomaž Carrol, član severno-ameriške liturgične konference, je izjavil, da je bil letošnji veliki teden podoben velikemu evharističnemu kongresu. Po njegovih računih je veliki teden prejelo sveto obhajilo 10 milijonov več ljudi kot prejšnja leta. Samo v Bostonu je pet samostanov noč in dan pripravljalo hostije, saj je bilo pol milijona več obhajil kakor družna leta.

NEZADOVOLJNI PROTESTANTI

»Zveza borec za svobodo«, protestantska angleška ustanova, je na nekem svojem zborovanju obsodila vedenje anglikanske cerkve ob priliki obiška ruskih državnikov v Angliji. Canterburyškemu nadškofu so člani poslali posebno resolucijo, v kateri mu očitajo, da ni izpolnil svoje dolžnosti, ker ni opozoril svojih vernikov, da med resnico in zmoto ne more biti nobenega kompromisa.

KATOLIŠKA UNIVERZA V NIMVEGNUM

Pred dvema leti je katoliška univerza v Nimvegnum na Holandskem dobila tudi medicinsko fakulteto. Takrat so začeli z zidanjem dveh univerzitetnih klinik. Sedaj sta kliniki že skoraj dovršeni in opremljeni z najmodernejšimi zdravniškimi aparati. Tako je prišla katoliška univerza na prvo mesto med vsemi univerzami v severnih državah Evrope. Novi kliniki bo blagoslovil sredi julija nadškof Alfrink ob prisotnosti rektorjev vseh holandskih univerz.

REDOVNICI IN REDOVNICE

Po vesteh pariške agencije za mednarodno obveščanje je na svetu nad en milijon članov in članic raznih redov in kongregacij. Moške skupnosti štejejo 180.000 članov, ki živijo v 17.922 hišah; 886.000 redovnic pa je razdeljenih v 72.342 samostanov. Nadalje naj bi bilo po vesteh te agencije na vsem svetu 140.000 katoliških šolskih zavodov s 16 milijoni gojencev. Redovniki in redovnice vodijo 30.949 bolnišnic, sirotišč in zavetišč in nudijo oskrbo okrog 10 milijonov oseb. — Kljub temu bodo komunisti vpili, da je krščanska vera mističizem.

kupčija, imetje, denar; druge človeške ljubezen in užitek tega sveta. In pri tem si zapravijo nebesa!

Velika večerja pomenja večno blaženost. Pomislite, gre za večno blaženost! Zatorej ne izgubljam časa ne prilik ne zavesti! Sezimo pridno in marljivo po sredstvih! Tja moramo namreč priti sami, Bog nas ne bo vlekel. Potemtakem zvesto sodelujmo z božjo milostjo, skrbno čuvajmo sv. vero, radi in vztrajno melimo, pošteno živimo, varujmo se grehov (velikih in malih, vsi so nam v oviro), ljubimo z vsemi silami Boga, iščimo Njegovo slavo in čast! Ljubimo g. Jezusa, obiskujmo ga radi v cerkvi, bodimo vedno pobožni pri sv. maši in pogoste pri sv. obhajilu! Pa tudi trpljenje (križe in težave) voljno prenašajmo iz ljubezni do Stvarnika, ki nam je ustvaril za večno srečo, katero nam hrani in pripravlja v nebesih. Najboljše zagotovilo je življenjski stik z Jezusom v sv. obhajilu. Ne bodimo leni v tem pogledu!

KATOLIŠKA UNIVERZA V LOVAINU

Na katoliški univerzi v Lovainu v Belgiji studira letos 10.275 dijakov in 1.761 dijakinja. Tujcev je 811; in sicer 717 dijakov in 94 dijakinje, ki pripadajo 55 različnim narodostim.

PREMIČNE KAPELE

Dvanajst velikih in 14 malih kapel, ki so prirejene na avtomobilih, je zupostilo Koenigstein in pričelo svoje apostolsko delovanje po nemških in avstrijskih krajih.

SVETA BERNARDKA V FILMU

Za stoletnico Marijinega prikazovanja v Lurdu leta 1958 bodo izdelali nov film o življenju svete Bernardke.

»ZELENE NEDELJE«

Na Poljskem bodo morali vsi otroci, ki so vključeni v pionirskih organizacijah, ob nedeljah delati na polju. Te nedelje nazivajo »zeleni nedelje«, ker bodo saditi drevesa in cvetice ter pomagali kmetom pri delu na polju. — V Jugoslaviji so tako delo že preizkusili in ga zavrgli. Letos obhajajo 10-letnico polomije nedeljskega dela in delovnih brigad.

DUHOVNE VAJE V NEMCIJI

Preteklo leto je nad 100.000 vernikov opravilo duhovne vaje. Na prvem mestu je muenstrska škofija, v kateri je 15.000 ljudi opravilo duhovne vaje. Koliko pa pri nas?

AMERIKA NE MISLI NA RAZOROŽITEV

Charles Wilson, ameriški obrambni minister, je izjavil, da Združene države nikakor ne mislijo na razorožitev, nasprotno, še vedno bodo imele pod orožjem za nedoločeno število let nad dva milijona in pol vojakov. »Ni najmanjšega znamenja, po katerem bi lahko sklepali na izboljšanje svetovnega položaja in s tem na izpremembo našega stališča.« Wilson je še dodal, da ameriški obrambni program zahteva nenehno izboljšanje orožja do najvišje izpolnitve in moči. Nanašajoč se na vojaški mimohod ob dnevu vojnih sil je še dodal, da to ni bil noben življalni nastop, ampak samo vezbanje vojaških sil, ki stremijo po miru.

vse in nima borbenosti, zato ni mogoče pričakovati, da bo kazal izredne zmoglosti v tej terti. Vodstvo Cerkve ni bilo nikoli vajeno udarnosti in je tudi sedaj nima... Brez nje pa ne gre naprej. In dejansko je prav tega sedaj treba.

Ni treba misliti, da je narod veri savršen. Če bo Cerkve stopila prav na noge, bo kmalu strnila toliko sil, da bo uveljavila to, kar je res katoliški program v boju za duše in moralno zdravje...

Stvari, ki se sedaj dogajajo, so delo božje Previdnosti, da bi se duhovščina zavedela svoje dolžnosti za borbo in žrtve. Vse težave, katere srečavamo, so dejansko ostroge, katere naj nas poževo v resnično delavnost. Iz tega merjenja sil, katero se nam sedaj ponuja, naj pokažemo katoličani, ali smo vredni bogastva, katerega daje naša vera vsakemu narodu, ki je je vreden.

GOSPODARSKI POLOŽAJ

Kar se tiče gospodarskega položaja, nikakor ni še brezupen. Še vedno se lahko živi in tudi napreduje. Seveda ne več tako, kot prej, kajti cene so sedaj zelo omajane. Prav te dni je podražila vožnja na tramvaju in javnih vozilih

ZA PRVI PRAZNIK MARIJE KRALJICE SVETA

Za Jezusom je najslajše ime »Marija«. To ime je polno svetosti, polno čarne miline, polno duhovne lepote, polno velike moči in večne slave. S tem imenom in osebo, ki jo ime pomeni, je povezana naša rešitev in naša večna sreča. Upravičeno poje pesem: »Sveto, milo, lepo, močno, slavno in srečno je, Marija, tvoje ime!« In druga: »Marija, o sladko ime, v bridkosti nade žar!« — Naj zadošča nakazati le nekaj misli!

1. MARIJA, ZVELICARJEVA MATI. JE PRVO IN NAJVIŠJE BITJE ZA TROEDINIM BOGOM. Kakšna velika čast je ona, ki jo ima naša nebeška Mati! Odbrana in izbrana med tolikimi milijoni ljudi in tako visoko povzdignjena do častnega (in resničnega) položaja Jezusove in naše Matere! Pomislite: duhovniki so Jezusovi služabniki, prijatelji, predstavniki; Marija je pa Njegova Mati, z materinsko častjo, z materinskimi pravicami in materinsko močjo! To nam pove, kolik je Marijin vpliv pri Bogu.

2. MARIJA JE NAJVEČJA VSEH ŽEN, NAJVIŠJA VSEH SVETNIKOV IN NAJSLAVNEJŠA VSEH KRALJIC. Ona je Kraljica sveta, Kraljica vseh svetnikov, Kraljica nebes in zemlje. Vse to, ker je rodila božjega Sina, Odrešenika in vesoljnega Kralja. Žen je bilo na svetu nešteto, svetnikov nemalo, a vse daleko prekaša Marija. Njena moč je izredna: Ona z lahko zmagata satana in vso človeško hudobijo. Je zares mogočna Devica in Kraljica. Nikdar ni bila poveržena slabemu, vedno je bila moralno zmogovita, vedno brez greha, brezmadežna.

3. MARIJA JE NAŠA NAJBOLJŠA MATI. Po Jezusovi zaslugi imamo tam v nebesih osebo, ki podnevi in ponoči misli na nas, za nas skrbi, za nas prosi in posreduje, se z nami raduje, z nami trpi, se z dobrimi bori in med grešniki joče. Hvala Bogu, mi katoličani nismo sirote; imamo Mater, kakor zahteva človeška narava in čut, imamo Mater, dobro, skrbno, ljubeznivo, najboljšo Mater, ki nas prav nikoli ne pozabi. Le, žal, da ni primerno ljubljena! — Vse dobre matere so hvalevredne, zelo zaslužne pred Bogom in pred ljudmi. Bogato bodo poplačane za ves njihov trud, za dobro vzgojo svojih otrok. Gotovo zaslužijo primerno spoštovanje in ljubezen. Ni greha, ki bi mater bolj bolel kot nehvaležnost otrok. Koliko bolj boli takšen greh Marijo, ki je najboljša, najpopolnejša in najbolj nežno čuteča vseh mater! Marijino Sree vsebuje skrbi in trpljenje, dobroto in ljubezen vseh dobrih materinskih src.

4. MARIJA JE NAŠA NAJSVETEJŠA POMOČNICA. Ona neoprestano misli na našo večno srečo. Vedno pripravljena pomagati, vsak hip prikoči na pomoč. Izprosi in deli nam potrebne milosti in z uspehom prikazuje naše prošnje pri Bogu. Jezus nas mnogo raje usliši, če nas priporoči in podpira Marija. Marija je torej naša moč, rešitev, zmagata in sreča. Nič ji ni nemogoče, pri Bogu vse, prav vse premore in doseže! A želi in kot Mati zahteva v prvi vrsti svetosti; to pa, ker nam želi popolno blaženost. Ona trepeče za naše duše, ker dobro ve, da jih greh za vekomaj pogubi! Varujmo se greha, če ljubimo svoje duše, Marijo in Boga!

5. MARIJO SMO DOLŽNI OTROŠKO LJUBITI. Ljubimo jo kot dobri in nepokvarjeni otroci svojo najdražjo Mater! Ča-

stimo jo z vsemi sredstvi; zatekajmo se k njej z molitvijo, molimo vsak dan rožni venec, pojmo radi njene lepe pesmi, posebno ta mesec, ki je njen, in nadevse spoštujmo njenega Jezusa! Naše slavljenje naj nikoli ne preneha! — Ni je bolj gotove, krajše in lepše poti do popolnosti in do nebeske sreče kot je tale: velika ljubezen do Eucharističnega Jezusa in do Marije. V praksi: skrb za svetost, pogosto sv. obhajilo in vsakdanji rožni venec ter končno, službena vestnost.

Pomnimo: Po Mariji do Jezusa! Z Marijo varno skozi riharje zemeljskega življenja, z Marijo gotovo v nebesa!

O, sveta Mati in Kraljica Marija!

Prošnjo, veliko in gorečo, imamo do Tebe:

Pomagaj nam! Ti, ki si naša duhovna Mati in Kraljica Slovencev, zatri vsakršno zlo in reši naš rod! Glej, Marija, vse k Tebi hiti: Marija, pomagaj nam Ti! — Slava Tebi, Marija!

M. S.

stimo jo z vsemi sredstvi; zatekajmo se k njej z molitvijo, molimo vsak dan rožni venec, pojmo radi njene lepe pesmi, posebno ta mesec, ki je njen, in nadevse spoštujmo njenega Jezusa! Naše slavljenje naj nikoli ne preneha! — Ni je bolj gotove, krajše in lepše poti do popolnosti in do nebeske sreče kot je tale: velika ljubezen do Eucharističnega Jezusa in do Marije. V praksi: skrb za svetost, pogosto sv. obhajilo in vsakdanji rožni venec ter končno, službena vestnost.

Pomnimo: Po Mariji do Jezusa! Z Marijo varno skozi riharje zemeljskega življenja, z Marijo gotovo v nebesa!

O, sveta Mati in Kraljica Marija!

Prošnjo, veliko in gorečo, imamo do Tebe:

Pomagaj nam! Ti, ki si naša duhovna Mati in Kraljica Slovencev, zatri vsakršno zlo in reši naš rod! Glej, Marija, vse k Tebi hiti: Marija, pomagaj nam Ti! — Slava Tebi, Marija!

M. S.

Slovenske oddaje na celovškem radiu

Letos je preteklo deset let odkar ima celovški radio na programu tudi slovenske oddaje. Skozi deset let vsak dan prinašajo oddaje našim bratom Korošcem na njihove domove slovensko pesem in besedo ter novice iz domačih in tujih krajev.

Osnovna naloga celovških slov. oddaj je, da pomagajo pri vzgoji prebivalstva kot določa avstrijska državna ustava, pred katero so vsi državljani enakopravni.

Pri slovenskih oddajah sodelujejo vse na Koroškem obstoječe organizacije, ki niso nikdar pustile, da bi oddaje kdo izrabljali v politične namene. Koroškim bratom vséčimo ob tem jubileju, naj slovenske oddaje v Celoveu poživljajo narodno zavest in ljubezen do rodne grude in kaj postanejo vzor tudi drugim krajem, kjer živijo narodne manjšine, da bodo v medsebojni strpnosti in razumevanju gradili vsi skupno srečo.

»Rdeča knjiga preganjane Cerkve«

V Rimu so izdali ter izročili sv. očetu prvi izvod »Rdeče knjige preganjane Cerkve«, ki je imela v vatikanskih diplomatskih in rimskih katoliških krogih velik odmev. Čeprav knjiga nima uradnega značaja, je vendar pri njej sodelovalo tudi državno tajništvo sv. stolice, odnosno nekateri njegovi člani. Knjiga vsebuje mirno in stvarno sestavljene dogodke o vsem, kar se je doslej zgodilo katoliški Cerkvi v državah s komunistično vladavino. Mor-da so prav zdaj, ko se sovjetski prvaki odvrtaajo od stalinizma, objavili podatke o dosedanjem preganjanju Cerkve in tako hoteli povedati rdečim mogočnikom, naj nehalo s preganjanjem vere in Cerkve in začnejo tudi na tem področju novo politiko. Knjiga vsebuje večinoma znane dogodke, ki so podani stvarno, brez pretiravanja in umirjeno. Sicer pa ni bilo nikako pretiravanje potrebno, ker je življenje katoliške Cerkve in vernikov v komunističnih državah že samo dovolj kruto, Bog daj, da bi se nehali tudi to in da bi versko življenje lahko povsod po svetu zadihalo v novi svobodi.

Širite »Katoliški glas«

tevali, dokler ne bo gnala masonska demokracija skupno z mimiranim zvođenelium »katolicizmom« bla-po gobe.

Prav taka nemeta situacija je za podvig resnično katoliškega duha najizdatnejše gonilo.

POLOŽAJ SLOVENSkih NASELJENCEV

Kar se tiče slovenskih stvari, je vse več ali manj normalno. Zelo bolesto nas je zadela izguba nadebudnega rojaka Pavla Pučka. Pred letom se je oženil. Pred tednom ga je povozil kamion. Bil je zelo idealen in delaven, versko in narodno zaveden fant.

Zenemo se, da bi postavili centralen »Dome«. Medtem pa raste dvorana v L. nusu, katera bo, upamo, v nekaj tednih imela že streho.

Slovenske šolske sestre so otvorile novo hišo. V fari Sv. Jožefa, med Sloveni, torej, so odprle otroški vrtec, kamor hodi precej slovenskih drobljancev. Prednica je Slovenka, sestra Stefanija Jelene. Pa še to: Lanus že ni več luža. Ima že tlakovane ceste.

13. maja se vrši veliko romanje v L. han, kamor nas spremlja vselej tudi svetogorska Marija.

Verski in gospodarski položaj v Argentini

(Od našega posebnega dopisnika)

ARGENTINA, 3. maja 1956

Najprej nekatere zanimivosti iz našega javnega in napol javnega življenja: Kot razberem iz pisem, zunaj vedo ljudje o Argentini marsikaj hudega, kar se tukaj ne godi.

To je res, da je katoliška stvar danes nekoliko stiskana. Toda razlaga tega je pa lahko različna; treba je iskati pravo. Tukajšnji katolicizem je zgubil svojo vitalnost, to je delavno življenjsko borbenost... Ker je skozi več desetletij užival veliko zakonito zaščito, se je zgodilo, da je odločevala pri postavljanju cerkvenih oblastnikov bolj kot resnična duhovna korist Cerkve volja vladajočih krogov, kateri so v programu nosili bolj ali manj katoliški program, sloneč na ustavi, ki veri priznava važno mesto. Pred 80 leti se je tukaj bila vneta kulturna bitka, katere konec je bil neko skrupuelo zakona glede vere v šoli, po kateri je bilo veri priznano mesto, sicer čisto v kotu... toda odvisno je bilo

od zmoglosti in borbenosti lokalnih ljudi, kako se je ta zakon peljal v šole... Dejansko je ravno tu rakova rana... V mnenju, da je narod katoliški, je zapadel taki verski nerednosti, da ima Argentina dosti — ne samo preprostih ljudi — izobražencev, kateri ne znajo križa ne očenasa... Pa vendar na glas kriče, da so katoliški, in tako je bil katoliški tudi — Peron...

Pri takem verskem stanju ni čudno, če morejo dobiti v roke vodilno moč veri sovražni ljudje. Ta dežela je tudi vsa mimirana od masonov!

V zadnji revoluciji je imela najbolj vidno zaslugο mornarica, vsi višji mornariški častniki so pa več ali manj pod vplivom lože, ali vsaj Rotarijskega kluba, ne da bi se zavedali, kaj je program masonerije. Sedaj imajo oni glavno besedo in nekateri hote zavzemajo stališče, ki je proti veri, ali vsaj rezervirano... In če nismo katoličani zavzeli položaja, ki bi pristojal, je krivda naše verske organizacije. Ker je tukajšnji narod sploh zvođenel za

VI. kongres evropskih manjšin

Manjšinsko vprašanje, ki je začelo zanimati evropsko in svetovno javnost po prvi svetovni vojni, je živo in pereče še danes. Še vedno so namreč v Evropi deli narodov, ki ne živijo v lastni državi, ali majhni narodi, ki lastne države sploh nimajo, so pa ogroženi v svojem razvoju in obstoju. In pri mnogih takih majhnih narodnih skupinah je še vedno živo, oziroma je vedno bolj živo volja, da ostanejo zvesti svoji narodni samobitnosti, da hočejo tudi kot manjšinski narod gojiti svoj jezik, svojo kulturo in svoje etnične posebnosti, ne da bi pri tem zasledovali kake prevratne državno-politične cilje glede na državo, v kateri živijo.

Tudi po zadnji vojni so se manjšine organizirale. Njihova organizacija se imenuje Federalistična unija evropskih narodnostnih skupin. Imela je v preteklih letih pet kongresov. V njej je zastopanih kakih dvajset manjšinskih organizacij. Od Slovanov so vključeni Slovenci v Avstriji in Italiji, gradiščanski Hrvači v Avstriji, Lužiški Srbi in Vzhodne Nemčije in Macedonci iz Grčije. Članice lahko postanejo različne organizacije iste manjšine.

Šesti kongres te manjšinske unije se je vršil letos od 17. do 19. maja ob Baškem jezeru na Koroskem, torej sredi slovenske manjšine. Priprave za kongres je izvršilo generalno tajništvo, kateremu je pomagal Narodni svet koroskih Slovencev ter njega predsednik dr. Josip Tischler.

Na dnevnem redu kongresa so bila poročila, delo odborov ter razprave na plenarnih sejah.

UVODNO BESEDO

Je ob otvoritvi kongresa imel dr. J. Tischler, ki je v imenu koroskih Slovencev iskreno pozdravil vse udeležence. Spomnil se je avstrijske državne pogodbe, podpisane eno leto poprej, ki v svojem 7. členu zelo jasno in nedvomno jamči Slovincem in Hrvatom v Avstriji lastne srednje šole, ki priznava slovensčini in hrvaščini v jezikovno-mešanih krajih lastnost drugega uradnega jezika in prepoveduje vsako raznarodovalno organizacijo. Vse te lepe določbe pa še niso izpeljane. Dr. Tischler je izrazil upanje, da bo po volitvah vlada izvršila vse obveznosti, prevzete v državnih pogodbah, kajti narodne in človeške pravice se ne odmerjajo po številu ljudi, temveč po naravnem in božjem pravu.

V imenu koroske deželne vlade je nato pozdravil kongres zastopnik deželnega glavarja dvorni svetnik Newole. Potem so sledila razna poročila. Generalni tajnik unije Povel Skadegard (Dance) je poročal o delu unije od petega kongresa, to je od maja 1955 dalje. Na tem kongresu, ki se je vršil v Cardiffu, so bili zastopani Francozi iz Doline Aosta, Baski, Bretonci, Macedonci, Frizi, Nemci, Skotjci, Danci, Wallonci in drugi. Unija in njeno generalno tajništvo se je zanimala za vsa vprašanja manjšin, ki so ji bila predložena. Pošiljala je vloge in spomenice Združenim narodom, Evropskemu svetu in vsem evropskim vladam na zapadu in vzhodu. »Na polju našega dela ne poznamo železne zavese!« je vzkliknil Skadegard, ki je obiskal letos v marcu Lužiške Srbe: že prej pa je bil v Macedoniji. Obžaloval je, da je na zapadu in v New Yorku našel za manjšinska vprašanja manj razumevanja. Pripravlja se priložni leksikon evropskih narodnostnih manjšin, ki pa je združen z velikimi finančnimi žrtvami. Unija izdaja svoj Bilten v 600 izvodih.

Nenavadno zanimivo je bilo drugo poročilo generalnega tajnika Skadegarda, namreč

O LUŽISKIH SRBIH

kateri je obiskal letos v marcu. Njihova organizacija Domovina ga je bila povabila že pred enim letom, a potovanje se je bilo zavleklo zaradi težav s potnimi listi.

Lužiški Srbi spadajo med najpristnejše narodnostne skupine vzhodne Evrope. Stanujejo na Saksonskem vzhodno od Labe. Ob preseljevanju narodov so skupaj z ostalimi Slovani prodrli daleč v srednjo Evropo. Tudi Danci smo se merali bojevati

z njimi in še danes imamo v čisto danskem ozemlju slovanska krajevna imena, kot Korselice, Tillice in pod. Danes je njihovo ozemlje majhno. Vseh Lužiških Srbov je okoli 150.000. Tvorijo slovanski otok sredi Nemcev. Narodno so se začeli zbuhati po l. 1848. Pred dobri 80 leti (1874) so ustanovili svojo Matico (Mačica) Serboko, ki je združevala v sebi celo vrsto srbskih društev ter skrbela za gojitev in razvoj srbske narodne kulture. Pomemben borec je bil Ernest Barth. L. 1912 so ustanovili sedanjo Domovino. Po prvi svetovni vojni so Lužiški Srbi zahtevali lastno državo, toda mirovna konferenca jim ni ugodila. Dovolili pa so jim dvojezične šole. Hitler je skušal Lužiške Srbe uničiti. Dal je razpustiti Domovino, prepovedal je vse srbske časopise; Srbi niso več smeli rabiti svojega jezika v javnem življenju. Kulturno življenje se je spet začelo po drugi svetovni vojni. 10. maja 1945 so obnovili Domovino, ki je najprej zagovarjala priključitev Lu-

žiških Srbov k Českoslovaški; nato pa je zahtevala samostojno državo. Končno so se zedinili na tem, da so ustanovili srbsko ozemlje v vzhodnonemški republiki. Pravno osnovo je to stanje dobilo v zakonu z dne 23. marca 1948, s katerim je saksonski deželni zbor zagotovil Lužiškim Srbov neoviran kulturni razvoj (osnovne in srednje šole) in enakopravnost srbsčine in nemščine v uradih v mešanih krajih; z istim zakonom je bil ustanovljen srbski kulturni in šolski urad v Budišinu (Bautzen); osebje tega urada se imenuje na predlog srbske organizacije. Država da na razpolago potrebna denarna sredstva. V zameno pa morajo Lužiški Srbi podpirati sedanji državni sistem. Po poročilu g. Skadegarda so Lužiški Srbi z novimi razmerami zadovoljni. Novi lužiški voditelji so vsi člani vladne socialistične stranke v Vzhodni Nemčiji. Eden med njimi, Kurt Krenz, je član vzhodnonemškega parlamenta. G. Skadegard si je ogledal tudi razne srbske kulturne in vzgojne naprave ter je izjavil, da zelo dobro uspevajo.

(Dalje prihodnjič)

PROF. DR. IVAN AHČIN:

Sociologija II/2

Družabna Pravda, družba za širjenje krščanskega socialnega nauka med Slovenci, je pred kratkim izdala tretji zvezek Sociologije, ki jo piše najboljši živeči slovenski sociolog dr. Ivan Ahčin, profesor na slovenski teološki fakulteti v Argentini. Že prva dva zvezka sta vzbudila veliko in splošno pozornost. Nič manjše ne bo vzbudil pričujoči zvezek, ki obravnava družabne ustanove. Dočim je lanski prvi snopič obdelal troje zelo važnih poglavij (o družini, o razredih in stanovih in o narodu), pa razpravlja drugi snopič na 470 straneh nič manj važna poglavja o državi, o mednarodni družbi ter o religiji in družbi. Ta snopič obravnava torej tista vprašanja, ki so danes za ves svet in še posebej za Slovence silno aktualna.

POGLAVJE O DRŽAVI (140 strani)

To poglavje govori o pojmu in izvora države, o njenem smotru, njeni nalogi v skrbi za socialno blaginjo in kulturni napredek. Potem govori o pravicah in o oblasti države. Posebno temeljito pa je obdelano poglavje o moderni državi in o totalitarni državi.

Napredek od tradicionalnega socialnega nauka o državi pomenja jasno razlikovanje med absolutno suverenostjo države in ljudstva ter med relativno državno oziroma ljudsko suverenostjo. Na prvi je slovelo liberalno pojmovanje države in prav tako je na njej temeljil absolutizem vladarjev, kakor temelji na tem zmotnem pojmovanju tudi komunistični pojem države in »ljudskih republik«; pojem relativne državne oz. ljudske suverenosti pa je osnova krščanskega pojmovanja o državi in osnova krščanske demokracije. Razlika med obojnim pojmovanjem v nastopu in posledicah je obširno prikazana in utemeljena.

Posebno aktualen pa je za naš čas prikaz demokratske oblike vladavine, njenih prednosti, ki so z demokracijo združene, da jo je mogoče čvrsto in nepopačeno ohraniti; na drugi strani pa tudi opis modernih totalitarnih držav, njih značaj in usodne posledice za politično in kulturno življenje ljudstva kakor tudi za mednarodno življenje.

POGLAVJE O MEDNARODNI DRUŽBI (78 strani)

To poglavje je dr. Ahčin obdelal s posebnim zanosom. Lahko rečemo, da so ta vprašanja prvič tako temeljito obdelana v slovenskem jeziku. Za nas Slovence so ta vprašanja še prav posebno važna, ker živimo raztreseni med mnogimi narodi in nas problemi mednarodne družbe živo zadevajo.

Zelo poučna in mojstrsko obdelana sta takoj prva dva člena »O osnovah mednarodne družbe« in »O pogojih za mednarodno vzajemnost«. Kakor v celotnem delu je tudi v tem poglavju nauk o mednarodni družbi dosledno zgrajen na subsidiarnem načelu, ki ga s tolikim poudarkom naglašata krščanska sociologija posebnost od Pija XI. dalje. Na istem načelu naj bi bila zgrajena tudi organizacija mednarodnega življenja, ki se ne sme preleviti v neko svetovno državo, ki bi v sebi povzila neodvisnost dosedaj samostojnih držav, ampak more iti le za tako povezanost, pri kateri bo vsaka država ohranila polno

in enako pravico do svoje relativne suverenosti. Vendar pa je želeli, da se sedanji »Združeni narodi« tako preusnujejo, da bodo razpolagali z učinkovitimi sankcijami, pri čemer pa svoje oblasti ne bodo črpali iz soglasja držav kot doslej, temveč iz naravnega prava, iz naloge, ki jo imajo, da skrbijo za mednarodno blaginjo, kajti sankcije naddržavne mednarodne ustanove bodo šele tedaj učinkovite, ako bodo zakoreninjene v svetosti absolutnega naravnega prava in ga bodo vse države priznale kot moralno obveznost, ki jo morajo spoštovati.

V tem poglavju bo vsakdo z zanimanjem prebral člen o miru in vojni, v katerem je osvetljeno tudi vprašanje moderne vojne, oziroma dopustnost uporabe atomske in vodikove bombe ter bakterijskega orožja.

RELIGIJA IN DRUŽBA (200 strani)

Zadnje in najobširnejše poglavje je posvečeno religiji in družbi. O tem predmetu Slovenci doslej še nismo imeli tako obširne in izčrpe razprave.

Moderna sociologija zelo obširno obravnava vprašanje religije in to zlasti pod vplivom evolucionistov, ki hočejo prikazati naraven razvoj religije in v ta namen zmotno tolmačijo odkritja moderne etnologije o življenju primitivnih narodov, ki je pojave fetišizma, manizma, magije itd. zmotno proglašala za prvotni izraz in nastop religioznega življenja. Še bolj pa se je zanimanje za razmerje med religijo in družbo povečalo zaradi marksizma in njegovega dialektičnega materializma, ki trdi, da religija sploh ne ustreza potrebam človeške narave, marveč je treba njen izvor razložiti iz socialnih in zlasti gospodarskih stvarnosti človeške družbe. Čim se te spreminjajo, moderni kolektivizirani človek tudi ne bo imel nobene potrebe po odnosih do nadčutnosti in bo religija izginila sama po sebi.

Zdi se, da je avtor posvetil tolikšno pozornost ravno temu sociološkemu vprašanju, t. j. odnosu religije do družbe, ker danes marksizem uči v šolah in izven njih tudi v naši domovini zmotne nauke, ki so v nasprotju z objektivno znanostjo. Pa tudi sicer na vsak korak srečujemo mnogo zmot in nejasnosti o izvoru religije in njenem odnosu do družbe. V nekem smislu je to poglavje najvažnejše v celotni Sociologiji, in bo gotovo izredno razširilo obzorje vsakemu bralcu, ki ima smisel za resna življenjska vprašanja. Tu se bo seznanil z izsledki etnološke in prazgodovinske vede o najstarejših človeških rodovih, o prvotnih kulturah, o razčlenitvi družbe in pojavih religije, o odnosu obstoječih svetovnih religij do družabnega ustroja, a posebej o vplivu krščanstva t. j. pravoslavja, protestantizma in katolicizma na oblikovanje družbe... Na koncu pa je podan prikaz razmerja med Cerkvijo in državo v zgodovinskem razvoju in v sedanjih oblikah, takšno kakršno dejansko je in kakršno naj bi bilo po nauku krščanske socialne filozofije. Tudi v to težko in zamotano socialno pravno vprašanje bo našel bralec jasen vpogled, pa naj gre za konkordatni sporazum ali pa za ločitev Cerkve od države.

Samo v tem zadnjem poglavju je nako-pičnega nenavadno veliko zanimivega in

Zakaj ihte nekaterih?

Volite so za nami; na drugem mestu prinašamo poročilo o njih. Tu bi hoteli le opozoriti na ihto »Primorskega dnevnika« od pretekle nedelje, 27. maja zoper naš list. Uporabil je za to kar prvo stran in masten tisk. Torej gre za zelo važno stvar. Ta važna stvar je naše poročilo iz Rajblja, katero je poročevalec zaključil: »Ne bomo volili ne skrajnih levicarjev, ne skrajnih desničarjev, pač pa bomo naredili križ na križ.«

Te besede so spekle »Primorskega«, ki jih pa ne navaja točno, temveč po svoje, kakor vedno delajo komunisti, ki ne ljubijo resnice. Vsekakor zakaj toliko ihta? Naj bi mar svetovali ljudem, naj volijo za komuniste zato, ker so ti obljubili, da se bodo potovali za slovenske šole v Rajblju? Kdo drug bi morda to storil, ker veruje komunistom ali se vsaj dela, da jim veruje. Mi jim pa ne verujemo nič, njih volilnim obljubam pa še manj. V svoji ihti nam »Primorska« očita, da nismo narodni. Glede tega mu povemo, je on najmanj poklican, da slovenskim duhovnikom in katoličanom očita, da niso narodni.

Slovenski komunisti so se že zdavnaj izrekli za internacionalizem in so ga tudi dejanski izvajali v Trstu in Gorici, ko so bili na oblasti. Njih poglavarji v Moskvi so prodali koroske Slovence za nekaj milijonov dolarjev; njih poglavarji v Beogradu pa tržaške Slovence za enako ali še sramotnejšo ceno. Slovenski komunisti so pobili več rojakov kakor vsi naši sovražniki skupaj v tisoč letih. In sedaj so našim rojakom vzeli celo ono svobodo, ki jo je tudi Mussolini pustil, svobodo krščanske vzgoje otrok. Vzeli so jim svobodo tiska kot do sedaj še samo knez Mettenich in baron Bach. V svoji policijski diktaturi so prli tako tlačec, da obsojajo

Kri nedolžnih vpije

V začetku junija bomo obhajali 11. obletnico pobitja Slovenske narodne vojske, sestavljene iz domobrancev in četnikov. Preko 11.000 slovenskih očetov, mož, sinov in bratov je bilo leta 1945 v mesecu juniju na izdajalski način vrženih iz Avstrije v Slovenijo. Vrili so jih Angleži v roke slovenskim komunističnim krvnikom.

Slovenski komunisti so brez vsakega zaslišanja mučili in postrelili to Slovensko narodno vojsko ter z njihovimi trupli napolnili brezna in prepade po naši domovini.

Oni so mislili, da bodo s tem zabrisali vsako sled o protikomunistični vojski, če jo pobijejo, in da bo šlo to hitro v pozabo. Toda tu so se zmotili. Danes doma narod vsako leto glasneje zahteva odgovor od komunističnih glavarjev, kaj so storili s protikomunističnimi barci in kje so. Na stotine vdov, ki so ostale same z otroki, vprašujejo, kje so njihovi možje. Na tisoče očetov vprašuje, kje so njihovi sinovi. Na tisoče sinov vprašuje, kje leži njihov oče. Na tisoče bratov in sester vprašuje, kje so njihovi pobiti bratje domobranci.

Komunistični ubijalci so se znašli v zadregi. Kaj napraviti? Inscenirali so v mesecu aprilu v Novem mestu nov domobranski proces ter pozvali na zatožno klop dva birača domobranci, Antona Perka in Franca Gustina. Oba sta bila že leta 1946, potem ko sta na čudežen način zbežala usodi, ki je doletela ostale domobrance, obsojena na več let. Sedaj so ju spet zaslišali in spet obsodili, kot smo tudi mi poročali. Čemu? Da zastrašijo ljudi, ki so začeli vpraševati po usodi tolikih tisočev slovenskih mož in fantov.

Sovjeti so po dolgoletnem izbegavanju vrgli kričavo za pokol 15 tisoč poljskih častnikov v Katynu na Stalina, ki je mrtev in ne more več govoriti. V zgodovini Slovencev pa reži pokol 11 tisoč vojakov in 600 civilistov v juniju 1945. Kdaj bodo komunistične oblasti poklicale pred sodni stol krivce tega pokola? Zanj nosijo odgovornost pok. Boris Kidrič, živi Edvara Kardelj ter general Maček. Ta slednji je s svojimi pomagači Avbeljem (sedaj ljudskim poslancem) ter majorjem Podbojem vodil zverinec mučenje in klanje vrženih domobrancev. Kdaj bodo ti prišli pred sodni stol? Kidrič je že prišel, tudi ostati ne uidejo, če tu ne, v večnosti.

poučnega gradiva. Ogromna bibliografija kaže, da je avtor z največjo skrbjo sestavljaj svoje odlično delo.

Knjiga ima svojo trajno vrednost za vse slovenske javne delavce, dijake, vzgojitelje, duhovnike in sploh za vse, ki hočejo poznati moderne socialne probleme. Zlasti naj bi ne bilo slovenskega političnega delavca, ki ne bi prečital poglavij o državi in mednarodni družbi.

duhovnike zaradi spovedne tajnosti in študijskih referatov z dekanijskih konferenc (glej primer dekana Simčiča in župnika M. Skarabota). Blagostanje, ki so ga narodu pripravili, je pa tako, da jim mladina beži v tujino na vseh straneh, kakor so bežali še samo iz nacističnih taborišč.

To je njih narodnost in njih napredek. Ali naj komu svetujemo, da glasuje za take narodnjake in naprednjake zaradi njih slepih obljub? Daleč od nas to! Kot demokrati in kot katoličani in tudi kot zavedni Slovenci nismo in ne bomo nikoli svetovali komur koli, naj glasuje za komuniste. Če ni tretje izbire, je logično, da bomo svetovali slovenskemu človeku, naj da glas tistim skupinam, ki vsaj čuvajo demokracijo in osebno svobodo, čeprav so med njimi tudi naši narodni nasprotniki. V demokraciji je upanje, da si priborimo tudi narodne pravice, v diktaturi je gotovo, da izgubimo vse.

Zakaj sem proti komunizmu

Med obiskom Bulganina in Hruščeva so v Veliki Britaniji prodajali zanimivo knjižico z naslovom: »Zakaj se borim proti komunizmu?« Knjižica prinaša izjave filozofa, politika, generala, poslovnega človeka, sindikalista in drugih. Navedli hove le nekaj značilnih misli iz teh izjav.

FILZOFOF ugotavlja, da komunizem izhaja iz zgrešenih načel in je zato tudi sam v celoti zgrešen. ZNANSTVENIK ugotavlja, da ima komunizem dvojni obraz. Diktatorskega in nečloveškega kaže, kadar je na oblasti, sladkega in demokratičnega pa, dokler je v opoziciji in se za oblast bori. Ves ta boj je le hinavščina.

GENERAL povzema svojo misel prav filozofsko: Pravi komunizem bi bil možen le v popolnem svetu. Če bi bil svet popoln, pa bi bil seveda komunizem nepotreben.

POLITIK — Indijec Masani — pravi: zame je na svetu še nekaj hujšega kakor tretja svetovna vojna ali vodikova bomba. To je duhovno nasilje nad človekom. Tlesno uničenje človeka je nekaj tragičnega, a nasilje nad duhom je največje zlo na svetu. To nasilje je bistvo in vsakdanja praksa komunizma.

POSLOVNI CLOVEK pravi: komunisti rohnijo proti kapitalizmu le zato, da bi prišli na njihovo mesto v obliki novega, še hujšega državnega kapitalizma.

SINDIKALIST (John Sargent) pa omenja Stalinovo pismo Titu, v katerem je rečeno: komunistična partija je najrjisha oblika organizacije razreda in je zato nad vsemi drugimi organizacijami, tudi nad parlamentom. Torej tudi nad sindikati. Ko so imeli sovjetski sindikati v 17 letih eno samo zborovajne, se ni dvignil niti en glas, ki bi upal protestirati proti temu zapostavljanju delavstva. Kajti sovjetski sindikati ne predstavljajo delavstva nič bolj kakor predstavlja petelin na strehi vaške kapelice nauk Cerkve.

Tihi junaki vztrajnosti in ljubezni

Pred tremi leti so v Milanu ustanovili društvo, ki ima namen, da ob koncu vsakega šolskega leta nagradi najzaslužnejše vzgojitelje. Tudi letos se je zbralo v milanskem Malem gledališču 66 vzgojiteljev iz raznih krajev Italije, ki so se še posebno odlikovali v ljubezni in nesebični žrtvi do otrok. Lepa vrsta učiteljev in učiteljev, osivelih v dolgih letih službe, a z izrazom otroške dobrote in vedrosti na obrazu, Osemindeset, štirideset, petinštirideset in še celo petdeset in petinšestdeset let službe! To so bile le suhe številke, ki pa jih je občinstvo sprejelo z navdušenjem in hvaležnostjo. Kdo bi našel vse tiste in skrite žrtve teh junakov poklica?

Barbara Perotta, slepa učiteljica, ki že štirideset let poučuje slepe otroke in jim prinaša s svojo ljubeznijo luč in svetlobo v srce; Alessandro Rocco, prav tako slep učitelj, ki je vse svoje moči in sredstva žrtvoval za obnovo po vojni porušene šole v Salerno in je oslepel isto leto, ko je stopil v zaslužni pokoj; Baldina Farao, ki je po 33 letih svoje službe v vzgoji otrok izjavila, da ni še nihče izmed njenih učencev, ko je dorastel, začel na slaba pota; Giovanni Corillo, ki je vse svoje življenje (52 službenih let) žrtvoval učenju gluho-nemih.

Lahko bi še dolgo nadaljevali: poročila, ki jih je v teh dneh dobilo milansko tajništvo »Nagrada najboljšim učiteljem«, je odkrilo po vsej Italiji nešteto plemenitih vzgojiteljev, ki se žrtvujejo za druge. Zdelo bi se, da so to zgodbe minulih časov, a so na srečo najbolj tolažljiva resnica današnjih dni, Resnica, ki rešuje in tolaži.

